

Informe das mesas participativas

Mesas Participativas

Resulta vital interpelar na elaboración do Plan ás entidades e persoas que coñecen de primeira man a Cultura Marítima de Galicia, producindo unha reflexión conxunta, dando lugar a un documento aterrado, significativo e con impacto no sector e no conxunto da cidadanía.

Con iso en mente propúxose a organización de mesas participativas con axentes do mar, espazos de diálogo nos que extraer información cualitativa. Esta é unha peza clave na estratexia de apertura do Plan, xa que involucra a diversos perfís que van dende a parte técnica á profesional e vivencial.

Ao longo dos meses de Marzo a Xuño, leváronse a cabo un total de sete mesas participativas por diversos puntos da costa galega. Escolléronse os emprazamentos máis significativos para a cultura marítima, tanto pola riqueza do seu patrimonio como pola fortaleza do seu tecido profesional e social vencellado ao mundo do mar.

Contouse có apoio dos GALP como anfitrións locais.

MESA PARTICIPATIVA Nº1 ZONA 1 A MARIÑA ORTEGAL

DATOS Museo Mares de Cedeira
Venres 8 de abril
11 a 13:30h

PARTICIPACIÓN Persoas participantes 18

Acordo a pregunta Nº 1: ¿Cales son os elementos da cultura marítima na túa zona que é máis urxente e importante protexer?

1. Natural (3)

- Praias de Morás
- Viveiro
- Xove

- A Carpintaría de Ribeira
- Léxico
- Nomenclatura de barcos, entre outros.

2. Cultural

A) Inmóble (11)

3. Castro Mariño de San Cibrao
4. Fábrica de salgadura e serradoiro de Don Julián
5. Fábrica de salgadura de Cubelas
6. Baleeiras Morás, Xove
7. Conseveira A Trocha (chicharro)
8. Atalaia de Burela
9. Edificio de encascar: Chabolas nas que se cosen as redes
10. Forte de San Damián
11. Estaleiros de Vilavella
12. Dolos de Morás
13. Arqueoloxía subacuática

B) Móble (4)

14. Barcos de arrastre
15. Naufraxios (Ribadeo)
16. Embarcacións
17. Carpintaría de ribeira as súas ferramentas

3. Paisaxe cultural (1)

- Rías altas

4. Inmaterial (6)

- Pescantinas
- Talasonimia
- Escola náutica de Ribadeo

ZONA **01**
A Mariña Ortegal

MESA PARTICIPATIVA Nº 2

ZONA 2/8 GOLFO ÁRTABRO NORTE Y SUR

DATOS

Casa do Pescador de Miño
venres 21 de abril
11 a 13:30h

PARTICIPACIÓN

Persoas participantes 18

Acordo a pregunta Nº 1: ¿Cales son os elementos da cultura marítima na túa zona que é máis urxente e importante protexer?

1. Natural (1)

- Praia e lagoa de Doniños

2. Cultural (14)

A) Inmoble

- Bodegas da casa de Redes
- Fortaleza militar de San Felipe
- Fortaleza de Santa Cruz
- Fortaleza da Palma
- Ponte de Pedrido (rampla)
- Museo - Casa do pescador de Miño
- Museo Mares de Cedeira
- Océano Surf Museo de Valdoviño
- Barrio mariñeiro de Ferrol Vello
- Barrio mariñeiro de Redes
- Salinas de Bergondo
- Cetarias
- Arsenal de Ferrol
- Faros

B) Moble (2)

- Censo real de embarcacións
- Ferramentas

3. Paisaxe Cultural

4. Cultura Inmaterial (3)

- Autoorganización
- Toponimia e cartografía
- Oficio de fareiro

ZONA **02/08**
Golfo Ártabro Norte/Sur

MESA PARTICIPATIVA Nº3

ZONA 4 SEO DE FISTERRA RÍA DE MUROS - NOIA: COSTA SOSTIBLE

DATOS

Museo do Mar de Muros
(Fabrica de Sel)
Xoves 12 de maio
17 a 19:30h

PARTICIPACIÓN

Persoas participantes 16

Acordo a pregunta Nº 1: ¿Cales son os elementos da cultura marítima na túa zona que é máis urxente e importante protexer?

1. Natural

2. Cultural (21)

A) Inmóble

3. Fábrica de salgadura de Cabanas (Tal)
4. Fábrica conserveira de Legarda (Esteiro)
5. Fábrica de salgadura/conserveira de Quenxe (Corcubión)
6. Fábrica de salgadura/conserveira de Caldebarcos (Carnota)
7. Fábrica de salgadura de Fisterra (O Almacén)
8. Fábrica de salgadura de Casa Anido (Muros)
9. Fábrica de salgadura de Casa de Ferrer (Porto do Son)
10. Fábrica de salgadura/conserveira de Casa de Lestón (Porto do Son)
11. Factoría baleeira de Caneliñas (Gures)
12. Porto de Cabanas
13. Rampla de Laxeiras
14. Rampla de Vieta
15. Acoradeiras e fondeadeiras de Monte Louro
16. Faro do cabo de Cee
17. Faros grande e chico de Carrumeiro
18. Castelo de San Carlos
19. Castelo do Príncipe
20. Castelo do Cardeal
21. O pósito de pescadores do Piñao
22. Carpintaría de ribeira
23. Depósitos de carbón flotante

B) Móble (5)

- Arquivos e documentación
- Embarcacións tradicionais en madeira
- Pecios (Great Liverpool, en Gures)
- Sinalización
- Consolidación da Mariña tradicional de Muros

3. Paisaxe Cultural

4. Cultura Inmaterial (5)

- Festas
- Gastronomía
- Tradición oral, toponimia, léxico
- Dereitos profesionais
- Tradición dos curtidores de Noia

ZONA **04**
Ría de Muros- Noia

MESA PARTICIPATIVA Nº4

ZONA 3 COSTA DA MORTE

DATOS

Faro Cabo de Vilán
xoves 19 de maio
17 a 19:15h

PARTICIPACIÓN

Persoas participantes 14

Acordo a pregunta Nº 1: ¿Cales son os elementos da cultura marítima na túa zona que é máis urxente e importante protexer?

1. Natural

2. Cultural

A) Inmóble (20)

3. Faro Sisargas
4. Muíño de mareas en Cereixo (Muíño das torres)
5. Ferrería en Ponte do Porto
6. Faro de Cabo Touriñán
7. Almacén de salgadura de Camelle
8. Almacén de salgadura de Camariñas
9. Almacén de salgadura de Sardiñeiro
10. Almacén de salgadura de Corcubión
11. Almacén de salgadura de Fisterra
12. Almacén de sal Solís
13. Casas de Navieiros (Muxía, Corcubión e Camariñas)
14. Casa do Barómetro do Serpent
15. Castelo de Camariñas
16. Estaleiro de Ribeira de Cabana
17. Estaleiro de Ribeira Cereixo
18. Rampla Baleeira Laxe
19. Rampla Baleeira Sabadelle
20. Baleeira Caneliñas
21. Castelo de Soberano
22. Estación de salvamento marítimo Camelle

B) Móble (2)

23. Fasquías Barcos tradicionais particulares da zona entre Caión e Fisterra
24. Patrimonio somerxido

3. Paisaxe Cultural

4. Cultura Inmaterial (6)

- Cantigas, lendas e historia oral
- Contos das tabernas mariñeiras
- Encaixe de bolillos
- Romarías
- Toponimia e talasonimia do litoral
- Artesanía: Encaixe, olaría

5. Expresións Artísticas (2)

- Murais de Urbano Lugrís (Malpica)
- Patrimonio fotográfico: transformación das vilas, cada vila tiña o seu fotógrafo e retratista. Exemplo: Caamaño (Muxía)

ZONA **03**
Costa da Morte

MESA PARTICIPATIVA Nº5

ZONA 6 RÍA DE PONTEVEDRA

DATOS

Museo Massó
xoves 25 de maio
17 a 19:30h

PARTICIPACIÓN

Persoas participantes 17

Acordo a pregunta Nº 1: ¿Cales son os elementos da cultura marítima na túa zona que é máis urxente e importante protexer?

1. Natural (1)

- Illa de Tambo

2. Cultural (8)

A) Inmóble

3. Portos de amarre
4. Edifícios de encascar
5. A casa do encascador (O Grove)
6. Faro de Marrozá
7. Faro da Illa de Tambo
8. Faro de Mordá
9. Excavación de Pescadoira (Bueu)
10. Excavación Illa de Ons vencellada ao Imperio romano

B) Móble (1)

11. Embarcacións tradicionais (Burro do norte e Galeón)

3. Paisaxe Cultural

4. Cultura Inmaterial (4)

- Toponimia e tradición oral
- Linguaxe relacionada aos oficios
- Gastronomía
- Artes de pesca. Bou e xeito

ZONA **06**
Ría de Pontevedra

MESA PARTICIPATIVA Nº 6

ZONA 7 RÍA DE VIGO - A GUARDA

DATOS

Sede Parque Nacional da Illas Atlánticas
mercores 8 de xuño
17 a 19:30h

PARTICIPACIÓN

Persoas participantes 19

Acordo a pregunta Nº 1: ¿Cales son os elementos da cultura marítima na túa zona que é máis urxente e importante protexer?

1. Natural

- Donón- Melide
- Foz Miño/ (o que resta Verdugo e Miñor)
- Costa de Oia

2. Cultural (22)

A) Inmóble

3. Faro do Museo do Mar, de Cabo Silleiro

4. As fábricas de conservas: Ameixide (en Aldán), Arealonga (Redondela - Vigo), Vulcano (Guixar), Curbera (Pintóns), complexo Massó, de Albó (Vigo), Alfageme (Vigo), Alcabre. Muíño de Vento (Vigo), Canimar (Canido, Vigo). Sinálese, tamén en Vigo, as rúas Xulián Estévez (como zona de frigoríficos) e Jacinto Benavente.

5. Baleeira Massó

6. A fábrica de envases de conservas A Artística (Vigo)

7. O forno do Cal (Santo Adrián de Corbes, Vilaboa)

8. As fábricas de salazón: Rodeira (Cangas), Temperáns (Cangas).

9. As salinas do Ulló (Vilaboa) e Larache (Vilaboa), Oia e A Guarda

10. As fábricas de construción naval

11. A fábrica do peirao de Ojea (Cangas)

12. As carpintarías de Ribeira e os estaleiros (dúas en San Adrián). Estaleiro da familia Lagos (Vigo), Carlagho (Moaña) e Casqueiro (Ribeira).

13. A Fábrica do Alemán-Gerdtzen

14. As pesqueiras do río Miño

15. As cetarias (como as de Baiona)

16. Os cabicastro (como o de Panxón e Donón)

17. Os fachos dende A Guarda ata Cangas. Monte do Facho

18. O Templo Votivo do mar (Panxón)

19. O Mosteiro cisterciense de Oia

20. O Castelo de Rande

- Os cargadoiros de minerais (Rande e Coto Wagner)
- As Camboas (lugares onde quedaba atrapado o peixe ao baixar a marea)
- Os muíños Folón e Picón
- Os peiraos de Foz do Miñor

B) Móble (5)

- Os botes tradicionais, as gamelas
- Os barcos industriais
- Os arquivos de empresas vinculadas ao mar
- Os obxectos de promoción e publicade (deseño gráfico, campañas...)
- Os arquivos de capitánías e axudantías
- Os pecios da Batalla de Rande

3. Paisaxe Cultural

- Estreito de Rande

4. Cultura Inmaterial (8)

- A Talasonimia
- As marcas dos mariñeiros de A Guarda
- Os contos e lendas do mar
- As artes de pesca (atadeiras, empate, o xeito para a sardiña)
- As piardeiras
- As témporas como barómetro de A Guarda
- O troco. Intercambios de millo e peixe (cos monxes)
- As pescadoras e pescadores de lamprea e anguía

ZONA
Ría de Vigo - A Guarda